

Ha Selmec hív...

Fotó: Zétényi Z.

2006-ban a két Egyetem hallgatói – oktatóik támogatásával – nagy fába vágták a fejszéjüket: Miskolcra egy csillét, Sopronból egy farönköt készültek eltolni az ősi Alma Mater székvárosába, Selmecbányára.

A két menet végigvonult egész Észak-Magyarországon, ennek megfelelően nagy érdeklődést és visszhangot váltott ki az írott és az elektronikus sajtóban egyaránt. E cikk kereteiben azokat a momentumokat szeretném felvillantani, amelyek a két menetnek az Ipoly Erdő Zrt. területén történő áthaladásához kötődnek.

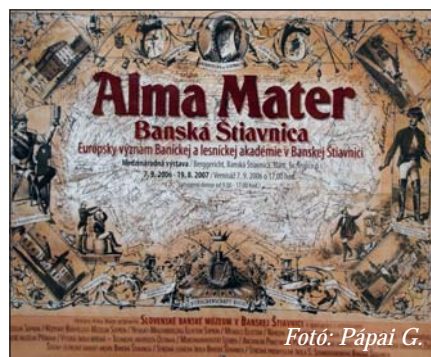
Először a csillitolók érkeztek meg, augusztus 7-én, kora délután haladtak át Társaságunk székhelyén, Balassagyarmaton. Innen már csak egy „rövid”, 18 km-es séta volt hátra az aznapi szálláshelyig, Ipolyvecéig. Dejtártól már a Társaság képviselője is csatlakozott a fáradt, de jókedvű csapathoz, akinek a csillitolást is volt alkalma kipróbálni. Volt még egy hívatlan, ám annál kedvesebb kísérőnk is, egy tarka, kis termetű kutya „személyében”, aki roppant büszkén ment a csapat élén, és mint később megtudtam, egészen Selmecig kísérte a csillét. Ipolyvecén a helyi futballcsapat öltözőjében volt a meglehetősen spártai szálláshely, de meleg víz és meleg vacsora várta a fáradt vándorokat, a vacsora utáni sörről pedig az Ipoly Erdő Zrt. gondoskodott. A miskolciak augusztus 8-át pihenéssel töltötték Ipolyvecén.

Ezen a napon érkeztek Kemencére a soproni rönktolók, akik az előző éjszakát

Esztergomban töltötték, majd a párkányi Mária Valéria hídon átkelve szlovák földre léptek, és a letkési határátkelőnél újra visszatértek Magyarországra. A Kemencei Erdészet épülete előtt *Karnis Gábor*, a Társaság főmérnöke és *Hoffmann András* erdészetvezető üdvözölte az erdészekből, faiparosokból és közgazdászokból álló csapatot. Az aznapi, meredek emelkedőkkel és lejtőkkel tarkított útszakasz és a tűző nap alaposan próbára tette a hallgatók állóképességét, akiknek ugyancsak jólesett a hideg sör és az üdítő. Közben a faluban is híre ment, hogy valami furcsa menet érkezett az erdészethez, egyre többen vették körül a gumikerekű kocsira szerelt rönköt. Közösen csodáltuk meg a lekérgezett sze-

Fotó: Pápai G.

Fotó: Pápai G.

lédgesztenye-törzs gyönyörű faragványait, melyek az életfa motívumot, Sopron, Miskolc, Székesfehérvár és Dunaújváros címerét és az Egyetem történetének fontosabb állomásait ábrázolták. A rönk a Soproni Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. ajándéka, a faragványokat a faipari mérnök-hallgatók készítették.

A soproni csapat szállása Bernecebarátiban, az iskolában volt, ahol *Kertész László* polgármester köszöntötte a rönktolókat. A jó hangulatú vacsorát baráti beszélgetés és – a fáradság ellenére – szolid nótázás követte.

Az augusztus 9-i találkozóra a határátkelőhelyen, Parassapusztán került sor. A soproniak értek ide előbb, hiszen nekik kisebb távolságot kellett megtenniük, mint a miskolciaknak. Kíváncsian kémeztük a 2-es főút kanyarulatát. Mikor aztán a csille és toloi közelebb értek, a soproniak már felsorakoztak az út szélén, és felhangzott a régi diáknóta: „Tisztelet a bányász szaknak...”. Felemelő érzés volt látni, amint a két csapat tagjai igaz barátsággal és szeretettel üdvözölték egymást.

A határátlépés előtt *Haraszi Gyula* vezérigazgató-helyettes köszöntötte a csapatokat, külön kihangsúlyozta a kezdeményezés hagyományteremtő jelentőségét, és méltatta a résztvevők sportteljesítményét is.

Löwy János ipolysági polgármester jóvoltából pillanatok alatt sikerült szerezni egy szlovák zászlót, és a menet az idegen vizeken haladó hajókhöz hasonlóan, elől a szlovák, a menet végén a magyar lobogóval néhány perc alatt átlépte a határt, és folytatta útját a végső cél, Selmecbánya felé, ahová – mint néhány nap múlva megtudtuk – szerencsésen, a Felvidéki lakosság élénk érdeklődésétől kísérve, megérkezett.

Úgy gondolom, erre az Alma Materhez való hűséget és a karok közötti barátságot kifejező cselekedetre méltán mondhatjuk: „Ez jó mulatság, férfimunka volt”.

Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!

Karnis Gábor

Bányászcsille, szépre faragott gesztenyefarönk meg a százkilométerek. A most érkezettek talpában.

Üdvözletre nyitom a szám, de megbicsaklik a hangom – így aztán háromszor is nekimegyek, mire úgy-ahogy mikrofonképes lesz. Egyedül vagyok – most még – újságíró, de nem sokon múlt, hogy magam is lekéssem az érkezők legfelemelőbb pillanatait.

Miskolcra, Sopronból jöttek. Gyalog. Maguk előtt tolva mesterségük gumikerekre szerelt szimbólumát, hogy általa tisztelegjenek az ősi Alma Mater meg az egykori professzorok előtt. Selmechányán vagyunk, 2006. augusztus 11-ét mutat karórámon a kijelző.

Beállok. Magam is beállok a rönköt toló egyetemisták közé. Bal oldalon kapok helyet, középtűt, ott ahová a gyeplőst fogják a hatos fogat szabályai szerint. Fölfelé megyünk, emelkedőnek, hamar lihegőssé válik számból a szó.

– Ez a tempónk – mondja mellettem mikrofonba a lányka, hogy csak kipréselem magamból a szuszt –, de ha mindannyian belekapaszkodunk, föltojlik. Volt már egyébként – teszi még hozzá, és érezni a hangján, hogy ő is takarékoskodik a levegővel –, volt már ennél nagyobb emelkedőnk is... Szép számmal!

Háromszázötven-négyszáz kilométerre teszem – csak úgy, térkép nélkül – Soprontól idáig a távolságot. A miskolciak – jóllehet – kevesebbrel is beérik, most senkinek az arcán nem látom a fáradtságot. Vagyunk itt vagy ötvenen.

– Bőséges tartalékkal indultunk útnak, hogy válthassuk egymást – mosolyog rám a kohász lányok egyike, s magam is meglepődöm, milyen nagy arányban képviselteti magát a csapat-

Fotó: Pápai G.

ban a gyengébbik nem. – Aki nem épp a csille mellett volt, ellátta a többieket. Jó szóval, egy falatnyi étellel, egy korty itallal. Mikor mire volt épp szüksége a kollégának.

Dalra fakad aztán a csille- és farönktoók Parassapusztánál egyesült csapata: hagyományos selmeci burschnótára gyűjt most, aki csak bányásznak, erdésznek vagy kohásznak tanult az Akadémián. Megint mondom: az ősi Alma Mater előtt fejét tisztelettel meghajtva.

Hagyományokról beszél, ősi, selmeci hagyományokról az engem kísérő *Sípos Sándor* erdőmérnök is. Iskolájának átörökített diákszokásairól: szakestélyekről, azoknak írott és íratlan szabályairól; a tanulmányait épp megkezdő balek és az őt pártfogásába vevő firma olykor kegyetlennek látszó, ám alapjában mindenkor a kölcsönös tiszteletről. Szavainak nyomán csodálatos diákélet rajzolódik ki a nem

szakmabéli előtt is. Mert Trianon költözködni kényszerítette az Alma Matert is, és ma már Sopron után Miskolc és Dunaújváros, de az osztrák vonal mentén Leoben, a szlovákokon meg Kassa és Zólyom is utódintézményt tudhat a magáénak. Hát ezt igyekezik most újra kö-

Fotó: Pápai G.

zösíteni a magyar egyetemisták csille- és farönktoolása – saját oskolájuk falai közül az ősi falak közé – légyen érte tisztelet a jutalmuk.

A Szlovák Bányászati Múzeum udvarára kanyarodik aztán a menet. Ki-ki a saját nyelvén énekl most orgonakísérettel az erdész-bányász és kohász himnusz, s míg *Marián Lichner*, a városka polgármestere a köszöntőjét mondja, sligovicás butellákat kerít elő az intézmény igazgatója. Koccintgatás ölekezés és fényképezés járja már, ez a méltó befejezése a százkilométereket átívelő hóstettnak – még ha az érintettek nem is mondanák, a világért se' így, amit cselekedtek. Be-benéznek hozzánk a tárva hagyott nagykapun a bábmészködők, én meg végleg elrakom tokjába a Magyar Rádió mikrofonját: könnyekig hatódott lélekkel egyébként sem lehet riportot csinálni...

Hubai Gruber Miklós

Fotó: Pápai G.

Fotó: Pápai G.

Fotó: Zétényi Z.

Az Utilis Kft. vendégeként vehettem részt – immár másodszer – a selmecebányai eseményen. Az impozáns látványt nyújtó, bányász-egyenruhába öltözött felvonulókon kívül meghatározó szerepet kaptak a menetben a város egykori életét, az egyes szakmák képviselőit bemutatók jelmezes csoportjai is. Ezek meglehetősen meggyőzően játszották szerepüket, olykor derűtséget kelteve a nézőközönségben.

Fényes Elek a 150 évvel ezelőtti Selmecebányáról a következőket írja:

„A mintegy 17 000 lelket számláló település tót és német ajkú lakosai 3 osztályra szakítatnak. Az első osztályhoz tartoznak az úgy nevezett bányászpolgárok, kiknek kötelességükben áll a bányamíveltetésben részt venni; minél fogva ők különös kiváltságokkal, nevezetesen szabad bormérési joggal élnek. A második osztályt a mesterségeket, kereskedési s más polgári élet módot folytató lakosok; a harmadikat végre a bányász legények teszik, s mint egy 5000-en vannak. 1740-től 1773-ig 70 millió arany és ezüst forintra ment a bánya nyereség, jelenleg is 100 000 márka (500 mázsa) ezüstöt, s mint egy 4 mázsa aranyat adnak esztendőnkint., és 10 000 embernek nyújtanak kenyeret s táplálékot... Csudálkodásra gerjesztik a vizsgálódót azon számtalan mesterséges erőművel mellyek éjjel, nappal, tűz víz segedelmével mozgásba tartatnak, s mellyek az érczetek, s a vizet a bányákból iszonyú mélységről hozzák fel világosságra... Rákóczy Ferencz elfoglalván a bányavárosokat és így Selmecezt is: zendülés ütött ki, mivel a bányász legényeket réz pénzzel akarták fizetni. 1710-ben 6000 embert ragadt el a pestis. 1760-ban a bányász akadémia felállított s 1809-ben az erdőszeti oskola is hozzá járula.”

Pápai Gábor

Fotó: Pápai G.

Az egykori Alma Mater előcsarnoka szűkösen bizonyult az érdeklődő sokaság befogadására. Helyére került a Sopronban termelt és remekbe faragott szelídgesztenye-rönk, a mai hallgatók és tanárok, a Nyugat-magyarországi Egyetem üzenet-ajándéka.

A soproni egyetem üdvözlését *Mészáros Károly* rektor-helyettes tolmácsolta, az erdészeti oktatást 1808-ban,

Selmecezen elindító *Wilckens Henrik* Dávid utódei nevében. *Náblik András*, az Erdőmérnöki Kar dékánja pedig köszönetet mondott az ifjúságnak és a vendégeket tárt karokkal fogadó városnak.

– Köszönet Selmeceknak, hogy visszavisszajöhetünk búsulni és örvideni, erőt meríteni a hagyományokból, a szellemi örökségből – fogalmazott.

Az Akadémia falai között jelenleg működő erdészeti szakiskola igazgatója invitálta az ünneplőket, tekintsék meg az egykori Alma Matert belülről is.

Az Erdész himnusz dallamával a fülünkben, szorongó izgalommal a szívünkben léptük át az auditorium maximum küszöbét. A nagyelőadó talán még ma is őrzi azt a hangulatot, amelyet Trianon előtt árasztott.

A zarándokok csoportokba verődve tárgyalták a szinte mágikus élményeket nyújtó nap eseményeit, és minden érzéssel igyekeztek befogadni, átélni a „Föl-föl dobott kő” értelmét.

Selmece, Alma Mater, ígérjük, újra, meg újra hazamegyünk.

Zétényi Zoltán

Fotó: Pápai G.